

КОМІСІЯ З РЕГУЛЮВАННЯ АЗАРТНИХ ІГОР ТА ЛОТЕРЕЙ

Р І Ш Е Н Н Я

31.10.2023

Київ

№ 350

Про затвердження проєкту висновку до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор та державних лотерей» (реєстр. № 10101 від 02.10.2023)

Розглянувши проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор та державних лотерей» (реєстр. № 10101 від 02.10.2023), внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Я. Железняком та іншими народними депутатами, на виконання резолюції Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України М. Федорова від 24.10.2023 № 31678/2/1-23 до листа Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 09.10.2023 № 04-32/10-2023/221379, відповідно до пункту 1 частини першої статті 8 Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», абзацу другого підпункту 1 пункту 4 Положення про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 891 (зі змінами), § 118 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 (зі змінами), Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей:

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити проєкт експертного висновку Кабінету Міністрів України до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор та державних лотерей» (реєстр. № 10101 від 02.10.2023) (далі – проєкт висновку), що додається.

2. Департаменту методології забезпечити подання проєкту висновку до Кабінету Міністрів України та інформування Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

3. Департаменту документального забезпечення та організаційної роботи забезпечити оприлюднення цього рішення на офіційному вебсайті КРАІЛ протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову КРАІЛ.

Голова КРАІЛ

Іван РУДИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Комісії з регулювання
азартних ігор та лотерей

31.10.2023 № 350

Проект

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор та державних лотерей» (реєстр. № 10101 від 02.10.2023)

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор та державних лотерей» (реєстр. № 10101 від 02.10.2023) (далі – проект Закону) внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Я. Железняком та іншими народними депутатами.

Проектом Закону пропонується внести зміни до законів України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», «Про державні лотереї в Україні», зокрема, встановивши нові вимоги до організаторів азартних ігор та операторів державних лотерей, додаткові вимоги до бездоганної ділової репутації посадових осіб організаторів азартних ігор, нові підстави для анулювання ліцензій, відповідальність за неподання або подання недостовірної звітності, процедурні аспекти проведення Уповноваженим органом фактичних перевірок організаторів азартних ігор, вимоги щодо сплати операторами державних лотерей відрахувань від проведення державних лотерей до оголошення результатів першого конкурсу тощо, а також до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Метою проекту Закону відповідно до пояснювальної записки до нього є недопущення зловживань організаторами азартних ігор та операторами державних лотерей положеннями чинного законодавства.

Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей за результатами розгляду проекту Закону підтримує його прийняття Верховною Радою України в першому читанні за умови його доопрацювання до другого читання з урахуванням такого.

Щодо запропонованих проектом Закону змін до Закону України від 14 липня 2020 року № 768-IX «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» (далі – Закон № 768):

1. Проектом Закону пропонується доповнити перелік видів діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, які дозволені на території України, діяльністю з наданням послуг у сфері азартних ігор, оскільки здійснення такої діяльності та її ліцензування вже передбачене Законом № 768.

Водночас проект Закону пропонується доповнити новою статтею 14¹ «Вимоги до надавачів послуг у сфері азартних ігор», однак таке поняття у Законі № 768 не використовується.

У зв'язку із зазначеним КРАІЛ пропонує частину другу статті 2 Закону № 768 викласти в такій редакції:

«2. Надавати послуги з постачання та/або надання програмного забезпечення, що безпосередньо використовується у сфері організації та проведення азартних ігор, у тому числі, але не виключно, організаторам азартних ігор та нерезидентам України, які мають іноземну ліцензію на здійснення діяльності у сфері азартних ігор, мають право юридичні особи – резиденти України, які отримали ліцензію з надання послуг у сфері азартних ігор (далі – надавачі послуг у сфері азартних ігор).».

У зв'язку із цим в абзаці третьому підпункту 3 пункту 1 розділу I проекту Закону пропонуємо слова «юридичних осіб, які мають право здійснювати на території України діяльність з надання послуг у сфері азартних ігор» замінити словами «надавачів послуг у сфері азартних ігор».

2. Проектом Закону пропонується доповнити перелік реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор, які формує та веде Уповноважений орган, новим Реєстром юридичних осіб, які мають право здійснювати на території України діяльність з надання послуг у сфері азартних ігор.

Слід зазначити, що з метою приведення Закону № 768 у відповідність із вимогами Закону України «Про публічні електронні реєстри» КРАІЛ розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування публічних електронних реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор та у лотерейній сфері». Цим законопроектом, серед іншого, передбачається оптимізувати реєстри, передбачені Законом № 768, шляхом їх об'єднання в Єдиний реєстр у сфері організації та проведення азартних ігор з метою економії бюджетних коштів, необхідних для створення відповідних реєстрів. Цей реєстр міститиме вичерпну інформацію про організаторів азартних ігор, гральні заклади, гральне обладнання, вебсайти, через які проводиться організація та проведення азартних ігор в мережі Інтернет тощо. Крім того, в ньому відображатимуться також відомості про суб'єктів господарювання, що мають право на провадження діяльності з надання послуг у сфері організації та проведення азартних ігор.

Зазначений проект Закону погоджено без зауважень Міністерством цифрової трансформації України, а Міністерством фінансів України та Міністерством економіки України – із зауваженнями.

Враховуючи викладене та з метою застосування єдиного підходу до функціонування публічних електронних реєстрів, КРАІЛ не вбачає доцільним створення окремого реєстру юридичних осіб, які мають право здійснювати на території України діяльність з надання послуг у сфері азартних ігор у запропонованому форматі.

3. Проектом Закону пропонується викласти частину четверту статті 10 Закону № 768 в новій редакції, врегулювавши порядок проведення Уповноваженим органом фактичних перевірок (у тому числі методом контрольних закупівель).

Однак, враховуючи практику застосування Закону № 768 та з метою ефективної реалізації його вимог КРАІЛ пропонує абзац дев'ятий підпункту 5 пункту 1 розділу I проекту Закону викласти в такій редакції:

«експеримент з використанням тест-ситуації за участі уповноважених посадових осіб Уповноваженого органу та/або третіх осіб (за необхідності).».

Крім того, з метою узгодження проекту Закону з вимогами Бюджетного кодексу України КРАІЛ пропонує доповнити нову редакцію частини третьої статті 10 Закону № 768, запропоновану проектом Закону, новим абзацом такого змісту:

«Порядок використання коштів державного бюджету на здійснення фактичних перевірок (у тому числі методом контрольних закупівель) затверджується Кабінетом Міністрів України.».

4. З метою унеможливлення використання в Україні брендів організаторів азартних ігор, право власності на які належить резидентам держави-агресора або пов'язаним з ними особам, КРАІЛ пропонує доповнити статтю 14 Закону № 768 новою частиною такого змісту:

«8. Організатор азартних ігор не може використовувати для організації та проведення азартних ігор бренд, який на праві власності належить:

особам, що є резидентами держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або визнаної державою-агресором по відношенню до України;

юридичній особі, власники істотної участі та/або кінцеві бенефіціарні власники якої є резидентами іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України;

особам, стосовно яких (власників істотної участі та/або кінцевих бенефіціарних власників яких) застосовано відповідні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції.».

Щодо запропонованих проектом Закону змін до Закону України від 06 вересня 2012 року № 5204-VI «Про державні лотереї в Україні» (далі – Закон № 5204).

КРАІЛ підтримує запропоновані проектом Закону зміни до Закону № 5204, спрямовані на недопущення зловживань операторами державних лотерей положеннями чинного законодавства, водночас, із метою вдосконалення

державного регулювання у лотерейній сфері пропонує розглянути можливість врегулювання у проекті Закону таких питань:

1. Статтею 3 Закону № 5204 закріплено принцип державної монополії на запровадження лотерей.

Однак, у Звіті про проведення Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що проводилася у 2022 році, було зазначено, що в Україні відсутня державна монополія на проведення лотерей, оскільки в Україні державні підприємства не організовують та не проводять лотереї. Державні лотереї за способом організації не є державними, оскільки правила проведення лотерей затверджуються наказом оператора лотерей, прибуток від проведення лотерей розподіляє виключно оператор лотерей.

У статутному капіталі ПП «Українська Національна Лотерея», ТОВ «М.С.Л.» та ПрАТ «Патріот», які продовжують діяльність з випуску та проведення лотерей відповідно до абзацу другого частини другої статті 15 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 5204, частка держави відсутня.

У зв'язку із цим, положення Закону № 5204, що стосуються питання державної монополії на проведення лотерей, потребують перегляду.

2. Також потребують перегляду положення Закону № 5204 стосовно видачі ліцензії на випуск та проведення лотерей за результатами конкурсу, що проводиться Уповноваженим органом.

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 1 Закону № 5204, конкурс – спосіб відбору операторів лотерей, що полягає в оцінюванні за визначеними критеріями найкращих показників спроможності особи здійснювати діяльність з випуску та проведення лотерей.

Разом з тим, відповідно до частини першої статті 7 Закону № 5204, організація державних лотерей Уповноваженим органом здійснюється шляхом видачі ліцензії на випуск і проведення лотерей.

Наявність двох способів державного регулювання для набуття суб'єктами господарювання права на провадження діяльності з випуску та проведення лотерей є недоцільною.

З огляду на викладене, за позицією КРАІЛ, право на провадження діяльності з випуску та проведення лотерей має набуватися на підставі виданої ліцензії відповідно до норм Закону № 5204 та законодавства у сфері ліцензування, а пункт 22 частини першої статті 1 та частина четверта статті 7 потребують виключення.

3. Проектом Закону пропонується частину шосту статті 6 Закону № 5204 доповнити новим положенням, згідно з яким до досвіду випуску та проведення державних лотерей зараховується також документально підтверджений досвід випуску та проведення державних лотерей в інших країнах, якщо єдиним засновником учасника конкурсу, що проводиться Уповноваженим органом, є

нерезидент, який має статус оператора державних лотерей у країні свого резидентства та має досвід випуску та проведення державних лотерей у країні свого резидентства не менше трьох років.

Зазначеним положенням урегульовується можливість для виходу на ринок України компаній з іноземним досвідом.

Однак, слід зазначити, що досвід сам по собі не може розцінюватись як визначальна підстава для вирішення питання про видачу ліцензії.

Більш доцільним є встановлення до операторів державних лотерей кваліфікаційних, кадрових, організаційних, технологічних та інших вимог, яким повинні відповідати та які зобов'язані виконувати оператори державних лотерей.

Враховуючи наведене, КРАІЛ пропонує виключити положення щодо обов'язкової вимоги до операторів лотерей у частині наявності досвіду з випуску та проведення державних лотерей не менше трьох років.

Крім того, абзацом четвертим частини шостої статті 6 Закону № 5204 передбачено, що суб'єкт господарювання на момент звернення із заявою про отримання ліцензії повинен підтвердити свою відповідність вимогам, що передбачені цим Законом до операторів лотерей, додержання інших нормативів, встановлених ліцензійними умовами. До таких вимог, зокрема, належать вимоги щодо постійно діючих відокремлених підрозділів у кожному населеному пункті України з населенням понад 500 тисяч осіб, а також щодо мінімальної кількості пунктів розповсюдження та працюючих терміналів електронної системи прийняття ставок.

Оператор лотерей, в тому числі з іноземним досвідом, який має намір здійснювати діяльність на території України, на момент звернення із заявою про отримання ліцензії не зможе забезпечити відповідність таким вимогам.

У зв'язку із зазначеним, КРАІЛ пропонує передбачити граничний строк для створення мережі розповсюдження державних лотерей оператором державних лотерей після отримання відповідної ліцензії, а також необхідність підтвердження відповідності вимогам Закону № 5204 після завершення такого строку.

4. Законом № 5204 встановлено вимоги до умов проведення державних лотерей, а саме, що такі умови не можуть містити положення, за якими витрати на її організацію, а також виплати призового (виграшного) фонду здійснюються за рахунок Державного бюджету України, місцевих бюджетів, цільових державних фондів або кошторисів на утримання органів державного управління чи заснованих ними установ, організацій і підприємств.

Згідно з положеннями частини десятої статті 9 Закону України «Про державні лотереї в Україні», забороняється проведення державних лотерей, які мають ознаки, у тому числі візуальні, азартних ігор у казино (циліндричних ігор (рулетка), ігор в кості, або відтворюють в будь-якій формі процес

прокручування барабанів, який зовнішньо імітує процес розіграшу на гральному автоматі).

Водночас, чинна редакція Закону № 5204 передбачає, що лотерея набуває статусу державної з моменту опублікування затверджених оператором державних лотерей умов проведення такої лотереї. При цьому за поданням оператора державних лотерей державна лотерея підлягає обов'язковому внесенню Уповноваженим органом до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні.

З метою розв'язання проблеми декларативного принципу внесення відомостей про державну лотерею до зазначеного реєстру КРАІЛ пропонує частину третю статті 5 Закону № 5204 викласти в такій редакції:

«3. Лотерея набуває статусу державної з моменту внесення відомостей про неї до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні.

Для внесення до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні, відомостей про лотерею оператор державних лотерей подає до Уповноваженого органу умови проведення такої лотереї протягом п'ятнадцяти робочих днів після їх затвердження.

Уповноважений орган протягом п'ятнадцяти календарних днів з дня, наступного за днем подання умов проведення лотереї, приймає рішення про внесення відомостей про лотерею до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні, про що повідомляє оператора державних лотерей.

Уповноважений орган може прийняти рішення про необхідність доопрацювання умов проведення лотереї у разі невідповідності їх змісту вимогам цього Закону та ліцензійних умов.

Вимоги до умов проведення державної лотереї встановлюються ліцензійними умовами.

Строк доопрацювання оператором державних лотерей умов проведення лотереї не може перевищувати десяти робочих днів.

У разі неподання оператором державних лотерей до Уповноваженого органу доопрацьованих умов проведення лотереї, відомості про таку лотерею до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні, не вносяться, а рішення оператора державних лотерей про затвердження умов проведення лотереї підлягає скасуванню.

Рішення Уповноваженого органу про необхідність доопрацювання умов проведення лотереї повинно бути мотивованим та містити обґрунтування підстав для прийняття такого рішення.

Оператор державних лотерей оприлюднює умови проведення державної лотереї на власному вебсайті лише після внесення відомостей про державну лотерею до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні.

У разі затвердження оператором державних лотерей змін до умов проведення державної лотереї, відомості щодо якої внесені до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні (у тому числі шляхом викладення

їх у новій редакції), оператор державних лотерей зобов'язаний подати такі зміни до Уповноваженого органу протягом п'яти робочих днів з дня їх затвердження.

Розгляд змін до умов проведення державної лотереї та внесення відомостей про такі зміни до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні, здійснюється Уповноваженим органом у порядку, встановленому цією статтею для розгляду умов проведення лотереї.».

4. Проектом Закону пропонується внести зміни до статті 15 Закону № 5204, доповнивши її особливостями застосування положень цього Закону на період дії воєнного стану на території України, в частині незастосування вимог щодо мінімальної кількості працюючих терміналів електронної системи прийняття ставок, що належать оператору державних лотерей на праві власності, а також вимог щодо мінімальної кількості пунктів розповсюдження державних лотерей оператора державних лотерей.

На сьогодні, відповідно до вимог частини другої статті 6 Закону № 5204, електронна система прийняття ставок оператора державних лотерей повинна включати не менше 5 тисяч працюючих терміналів електронної системи прийняття ставок, а мережа розповсюдження державних лотерей оператора державних лотерей повинна бути не меншою 5 тисяч пунктів розповсюдження.

Незастосування зазначених положень Закону № 5204 призведе до відсутності будь-яких вимог до операторів державних лотерей щодо мінімальної кількості терміналів електронної системи прийняття ставок та пунктів розповсюдження. Тобто, у період дії правового режиму воєнного стану в Україні проєкт Закону фактично звільняє операторів державних лотерей від обов'язку мати функціонуючу мережу пунктів розповсюдження та терміналів електронної системи прийняття ставок.

Враховуючи зазначене, КРАІЛ пропонує абзац сьомий підпункту 5 пункту 2 розділу I проєкту Закону виключити.

Крім того, проєктом Закону пропонується доповнити пункт 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» підпунктом 8 такого змісту:

«8) дія підпунктів 1 і 4 цього пункту не поширюється на подання до Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей організаторами азартних ігор та операторами державних лотерей звітності та іншої інформації, у тому числі такої, що містить фінансово-економічні показники.».

З метою врегулювання питання подання організаторами азартних ігор та операторами державних лотерей звітності за весь період дії воєнного стану, в тому числі за період відсутності в організатора азартних ігор та оператора державних лотерей обов'язку щодо подання звітності, КРАІЛ пропонує передбачити у прикінцевих положеннях проєкту Закону обов'язок організаторів азартних ігор та операторів державних лотерей протягом трьох місяців з моменту набрання чинності цим Законом подати до центрального органу

виконавчої влади, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей, звітність та іншу інформацію, у тому числі таку, що містить фінансово-економічні показники, за весь період їх неподання.

Міністерство фінансів України в експертному висновку до проєкту Закону наголошує, що запровадження щомісячних відрахувань до Державного бюджету України від проведення державних лотерей, запропонованих проєктом Закону, потребуватиме внесення відповідних змін до бюджетного законодавства.

Так, підпунктом 5 пункту 2 розділу I проєкту Закону пропонується доповнити статтю 15 Закону № 5204 новою частиною, яка встановлює, що до проведення першого конкурсу операторів державних лотерей та оголошення його результатів оператори лотерей, які здійснюють або мають право здійснювати свою діяльність з проведення державних лотерей відповідно до частини другої статті 15 цього Закону, зобов'язані щомісяця (не пізніше 25 числа місяця, що слідує за звітним) сплачувати до Державного бюджету України відрахування від проведення державних лотерей у розмірі, що становить 234 мінімальні заробітні плати, встановлені на 01 січня поточного року (що в умовах 2023 року дорівнює 1 567 800 гривням на місяць).

Згідно з пунктом 1 розділу II «Прикінцеві положення» проєкту Закону, цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування. Отже, прийняття зазначеного положення проєкту Закону призведе до збільшення дохідної частини державного бюджету, при цьому зазначене джерело доходів не передбачено ні статтею 29 Бюджетного кодексу України, ні Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», ні проєктом Державного бюджету України на 2024 рік.

Згідно з нормами статті 4 Бюджетного кодексу України, бюджетна система України і Державний бюджет України встановлюються виключно цим Кодексом та законом про Державний бюджет України. Виключно законом про Державний бюджет України визначаються надходження та витрати Державного бюджету України.

Тому для реалізації норм проєкту Закону необхідно внести відповідні зміни до відповідного закону про Державний бюджет України.

Мінфін також наголосив на необхідності врахування таких зауважень до проєкту Закону:

1. Абзацом шостим підпункту 12 пункту 1 розділу I проєкту Закону запропоновано внести зміни до пункту 13 частини першої статті 51 Закону № 768 та передбачити, що підставою для прийняття рішення про анулювання ліцензії є документальне підтвердження встановлення факту наявності у керівників, головного бухгалтера або особи, на яку покладено обов'язок ведення бухгалтерського обліку, власників істотної участі та кінцевих бенефіціарних власників ліцензіата судимості за злочини проти громадської безпеки, злочини проти власності, злочини у сфері господарської діяльності,

злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку та злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, що не знята і не погашена в установленому порядку.

У зв'язку з військовою агресією росії проти України норми Кримінального кодексу України доповнено новими злочинами проти основ національної безпеки України: державна зрада, колабораційна діяльність, пособництво державі-агресору тощо.

Водночас Законом України від 04.11.2022 № 2736-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту фінансової системи України від дій держави, що здійснює збройну агресію проти України, та адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) і вимог Директиви ЄС 2018/843» внесено зміни до Закону України від 06.12.2019 № 361-IX «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361) та розширено ознаки бездоганної ділової репутації відсутністю судимості за злочини проти основ національної безпеки України, проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Згідно з нормами частини другої статті 6 Закону № 361, суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри, віднесені до спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) та повинні дотримуватися вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Частиною четвертою статті 8 Закону № 361 встановлено, що керівник та заступник керівника СПФМ, голова та члени наглядового органу СПФМ, відповідальний працівник (особа, яка тимчасово виконує повноваження відповідального працівника у разі його відсутності), інші працівники СПФМ, залучені до проведення первинного фінансового моніторингу, повинні мати бездоганну ділову репутацію та не мати громадянства (підданства) держави, що здійснює збройну агресію проти України.

З огляду на зазначене, положення абзацу шостого підпункту 12 пункту 1 розділу I проєкту Закону потребують доопрацювання в частині розширення підстав для прийняття рішення про анулювання ліцензії документальним підтвердженням факту наявності у відповідних посадових осіб судимості за злочини проти основ національної безпеки України, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Разом з тим Мінфін зазначає, що республіка білорусь з урахуванням визначення терміна «збройна агресія», наведеного в Законі України

від 06.12.1991 № 1932-XII «Про оборону України», є державою, яка здійснює збройну агресію проти України, оскільки дозволяє, щоб її територія та інфраструктура використовувалися російською федерацією для вчинення збройної агресії проти України.

Тому доцільно розглянути можливість внесення відповідних змін до Закону № 768 у частині недопущення на ринок азартних ігор осіб, які можуть бути резидентами республіки білорусь, або осіб, діяльність яких пов'язана з білоруссю.

З цією метою Мінфін пропонує в Законі № 768 та в положеннях проєкту Закону слова «держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або визнаної державою-агресором по відношенню до України» замінити словами «держави, що здійснює збройну агресію проти України».

2. Підпунктом 4 пункту 1 розділу I проєкту Закону запропоновано внести зміни до пункту 31 частини першої статті 8 Закону № 768 та відповідно доповнити повноваження КРАІЛ новими функціями щодо здійснення моніторингу мережі Інтернет щодо виявлення вебсайтів, мобільних додатків, які надають доступ до азартних ігор у мережі Інтернет без відповідної ліцензії.

Статтею 2 Закону № 768 встановлено види діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, які дозволяється організовувати та проводити на території України, та визначено, що відповідні види діяльності можуть проводитися виключно за наявності у суб'єкта господарювання відповідних передбачених цим Законом ліцензій.

Також статтею 2 Закону № 768 передбачено, що в Україні забороняється організовувати та проводити азартні ігри особам, які не отримали в установленому законом порядку ліцензії на провадження відповідного виду господарської діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор.

Ураховуючи зазначене, Мінфін вбачає за доцільне:

пункт 31 частини першої статті 8 Закону № 768 викласти в такій редакції:

«31) здійснює моніторинг мережі Інтернет щодо виявлення вебсайтів, мобільних додатків, які надають доступ на території України до азартних ігор у мережі Інтернет без відповідної ліцензії»;

запропоновану проєктом Закону редакцію абзацу третього частини першої статті 101 Закону № 768 викласти в такій редакції:

«моніторингу мережі Інтернет щодо виявлення вебсайтів та/або мобільних додатків, які надають доступ на території України до азартних ігор у мережі Інтернет без відповідної ліцензії».

3. Підпунктом 6 пункту 1 розділу I проєкту Закону запропоновано Закон № 768 доповнити новою статтею 10¹ та встановити процедурні аспекти запобігання та протидії функціонуванню заборонених азартних ігор та/або гральних закладів, зокрема передбачено, що акт, складений за результатами фактичної перевірки (у тому числі методом контрольних закупівель), разом з матеріалами, що стали підставами для її проведення, передаються

правоохоронним органам, а у разі необхідності – Національному банку України та іншим державним органам для належного реагування.

Слід зазначити, що відповідно до Закону України від 16.12.2021 № 1971-IX «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» основними завданнями Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, є:

створення умов для ефективного функціонування та розвитку сфер електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку;

сприяння відкриттю ринків у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку для всіх споживачів і постачальників та забезпечення недискримінаційного доступу користувачів до електронних комунікаційних послуг та послуг поштового зв'язку;

здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку.

Зважаючи, що законодавством України не передбачено ефективних заходів та дієвого механізму з притягнення осіб – нерезидентів, які перебувають за межами України, до відповідальності за порушення заборони організації та проведення азартних ігор на території України через мережу Інтернет без ліцензії, Мінфін пропонує в підпункті 6 пункту 1 розділу I проекту Закону слова «Національному банку України та іншим державним органам для належного реагування» замінити словами «Національному банку України для належного реагування, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, для вжиття відповідних заходів щодо здійснення блокування доменних імен, а також їх піддоменів на рекурсивних DNS-серверах вебсайтів та/або мобільних додатків, які надають доступ на території України до азартних ігор у мережі Інтернет без відповідної ліцензії».

4. Підпунктом 5 пункту 1 розділу I проекту Закону запропоновано внести зміни до частини четвертої статті 10 Закону № 768 та передбачити удосконалення положень чинного законодавства щодо проведення Уповноваженим органом фактичних перевірок (у тому числі методом контрольних закупівель).

При цьому частиною третьою статті 9 Закону № 768 встановлено, що контроль за дотриманням норм податкового законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, проводить планові та позапланові перевірки, у тому числі з використанням Державної системи онлайн-моніторингу, щодо додержання вимог законодавства в частині сплати податків, зборів, обов'язкових платежів.

Відповідно до положень підпункту 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) контролюючими органами щодо дотримання законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи, є податкові органи, які зі свого боку мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки (пункт 75.1 статті 75 Кодексу).

Фактичною вважається перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Така перевірка здійснюється податковим органом щодо дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, свідоцтв, у тому числі про виробництво та обіг підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) (підпункт 75.1.3 пункту 75.1 статті 75 Кодексу).

Отже, оскільки функція проведення фактичних перевірок щодо зазначених вище питань закріплена за податковими органами, а також з метою уникнення неоднозначного трактування норм Закону та недопущення дублювання таких функцій з іншими органами влади (зокрема, Уповноваженим органом) у частині проведення фактичних перевірок, Мінфін пропонує доповнити проєкт Закону змінами до частини третьої статті 9 Закону № 768 шляхом викладення абзацу другого цієї частини в новій редакції:

«Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, проводить у порядку, визначеному Податковим кодексом України, планові, позапланові та фактичні перевірки, у тому числі з використанням Державної системи онлайн-моніторингу, щодо додержання вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, визначені підпунктом 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 Податкового кодексу України».

5. Абзацом шостим підпункту 12 пункту 1 розділу I проєкту Закону запропоновано внести зміни до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» та доповнити його підпунктом 8 такого змісту:

«8) дія підпунктів 1 і 4 цього пункту не поширюється на подання до Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей організаторами азартних ігор та операторами державних лотерей звітності та іншої інформації, у тому числі такої, що містить фінансово-економічні показники».

Водночас, з огляду на норми чинного законодавства, вживання назв центральних органів виконавчої влади (зокрема, Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей) не є нормою законопроекту.

Державна служба статистики України повідомила про відсутність зауважень до проекту Закону та зазначила про необхідність заміни в абзаці восьмому пункту 5 розділу II проекту Закону слова «галузі» словом «сфері», враховуючи положення пункту 14 частини першої статті 1 Закону України «Про офіційну статистику».

Міністерством економіки України зауваження до проекту Закону не надано.

КРАІЛ як Уповноважений орган, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей, підтримує позиції заінтересованих органів та висловлені ними зауваження і пропозиції.

Позиції Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства юстиції України не були внесені до модуля взаємодії у строк, установлений Регламентом Кабінету Міністрів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 (зі змінами). Відповідно до пункту 5 § 118 цього Регламенту вважається, що зауваження до проекту Закону у зазначених міністерств відсутні.

Узагальнюючий висновок

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор та державних лотерей» (реєстр. № 10101 від 02.10.2023) може бути прийнятий за основу з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Згідно з чинним законодавством
відповідно до колегіального рішення КРАІЛ

Протокол № 25 засідання
КРАІЛ від 31.10.2023